

Wiad. entomol.	21 (3): 163-166	Poznań 2002
----------------	-----------------	-------------

Coleophora hydrolapathella M. HERING, 1921 (*Lepidoptera*:
Coleophoridae) – gatunek nowy dla fauny Polski

Coleophora hydrolapathella M. HERING, 1921 (*Lepidoptera*: *Coleophoridae*)
– a moth new to the fauna of Poland

EDMUND FUGLEWICZ, STANISŁAW FUGLEWICZ

ul. Wolności 21/2, 67-120 Kozuchów

ABSTRACT: First records of *Coleophora hydrolapathella* M. HERING from Poland are given.

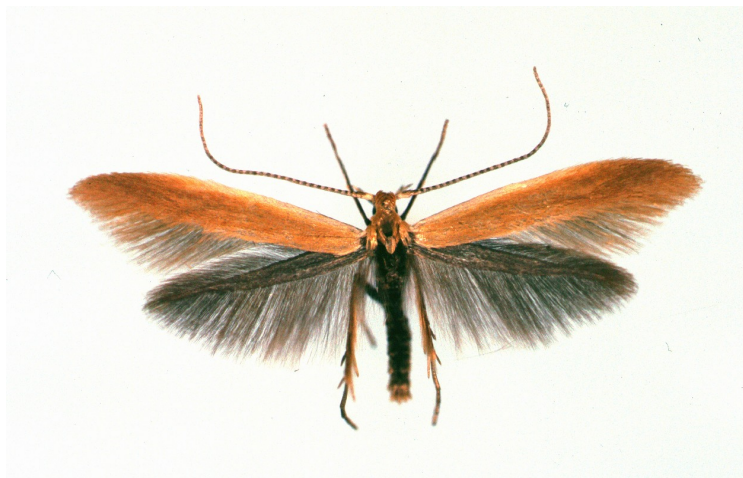
KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Coleophoridae*, *Coleophora hydrolapathella*, first records, W Poland.

Z obszaru Europy znanych jest dotychczas 500 gatunków motyli należących do rodziny *Coleophoridae* (BALDIZZONE, VAN DER WOLF 2000). W Polsce stwierdzono dotychczas 147 gatunków (RYNARZEWSKI 2000).

Stadia larwalne większości znanych dotychczas gatunków minują liście, tworząc komorowe, pozbawione kału miny, z charakterystycznym okrągłym otworkiem na spodniej stronie. Gąsienice prawie wszystkich znanych gatunków budują z części roślin, różnorodnie zbudowane koszyczki. Ich wygląd jest przydatny przy rozróżnianiu gatunków (TOLL 1952; RAZOWSKI 1990).

Larwy w większości są monofagami lub oligofagami, a tylko nieliczne gatunki są polifagiczne (RAZOWSKI 1990). Znajomość roślin żywicielskich jest przydatna przy gromadzeniu materiałów dowodowych i przy oznaczaniu gatunków budujących podobne koszyczki.

Gatunek *Coleophora hydrolapathella* został opisany z terenu Niemiec (HERING 1921). Obecnie znany jest z wielu krajów europejskich (BALDIZZONE 1996), w najbliższym sąsiedztwie stwierdzony z doliny Odry (PATZAK 1974).

Fot. 1. Imago *Coleophora hydrolapathella* M. HERING, 1921.

Phot. 1. Adult *Coleophora hydrolapathella* M. HERING, 1921.

Fot. 2. Koszyczek gąsienicy *Coleophora hydrolapathella* M. HERING, 1921.

Phot. 2. Case of the larvae of *Coleophora hydrolapathella* M. HERING, 1921.

Fot. 3. Podmokłe łąki w dolinie rzeki Bóbr w okolicach Nowogrodu Bobrzańskiego (UTM WT14).

Phot. 3. Wet meadows in the Bóbr river valley, in the vicinity of Nowogród Bobrzański (UTM grid: WT14).

Gąsienice tego gatunku, żerują w kwiatach i owocach *Rumex hydrolapathum* HUDS, budując rurkowaty, szarobrunatny koszyczek o długości 7 do 8 mm (Fot. 2). Wyrośnięte gąsienice zimują w koszyczku przyczepionym do rośliny żywicielskiej, wiosną nie pobierają pokarmu (EMMET i in. 1996).

Szczegółowe dane dotyczące biologii, bionomii oraz ekologii tego gatunku znajdują się w pracach TOLLA (1952) i EMMET'a i innych (1996).

Podczas obserwacji przyrodniczych prowadzonych na terenie województwa lubuskiego, stwierdziliśmy występowanie tego gatunku na trzech stanowiskach:

- Nowogród Bobrzański (UTM: WT14), podmokłe łąki w dolinie rzeki Bóbr (Fot. 3); zebrano 7 koszyczków w dniu 2 V 2001, wylot imagines: 13 VI 2001 – 1 ♂ (Fot. 1) i 14 VI 2001 – 1 ♂.
- Cieszów (WT14) starorzecze rzeki Bóbr; 7 V 2001 zebrano 2 koszyczki.
- Buczek (WT40) podmokłe łąki w dolinie rzeki Bóbr; zebrano 4 koszyczki, wylot imagines: 18 VI 2001 – 1 ♂.

Wszystkie koszyczki zebrano na wyschniętych łodygach rośliny żywicielskiej (*Rumex hydrolapathum*) na wysokości 50–85 cm. Długość 13 zebranych koszyczków wahała się w przedziale od 7,6 do 8,9 mm.

Na zeschniętych owocostanach znaleziono również 2 koszyczki juvenilne. Gatunek ten występuje z pewnością na wielu stanowiskach w Polsce zachodniej, na podmokłych łąkach, w miejscach występowania jego rośliny żywicielskiej.

SUMMARY

Coleophora hydrolapathella M. HERING, 1921 (*Lepidoptera: Coleophoridae*) is a moth species new to the Polish fauna. The localities in Poland are:

- Nowogród Biebrzański (UTM grid: WT14), wet meadows in the Bóbr river valley;
- Cieszów (WT14), old river-bed;
- Buczek (WT40), wet meadows in the Bóbr river valley.

PIŚMIENNICTWO

- BALDIZZONE G. 1996: *Coleophoridae*. [W:] KARSHOLT O., RAZOWSKI J. (red.): The *Lepidoptera* of Europe, Apollo Books, Stenstrup: 84-95.
- BALDIZZONE G., VAN DER WOLF H.W. 2000: Corrections of and additions to the Checklist of European *Coleophoridae* (*Lepidoptera: Coleophoridae*). SHILAP Revta. Lepid., **28**, 112: 395-428.
- EMMET A. M., LANGMAID J. R., BLAND K. P., CORLEY M. F. V., RAZOWSKI J. 1996: *Coleophoridae*. [W:] EMMET A. M. (red.): The Moths and Butterflies of Great Britain and Ireland, **3**. Harley Books, Colchester: 126-338.
- HERING E. M. 1921: *Coleophora hydrolapathella* MART. Hering spec. nov. Tijdschr. Ent., **64**: 179-185 + 1 tabl.
- PATZAK M. 1974: Beiträge zur Insektenfauna der DDR: *Lepidoptera – Coleophoridae*. Beitr. Ent., **24**, 5/8: 153-278.
- RAZOWSKI J. 1990: Motyle (*Lepidoptera*) Polski. Część XVI – *Coleophoridae*. Monogr. Fauny Polski, Kraków, **18**: 1-270 + 1 tabl.
- RYNARZEWSKI T. 2000: *Coleophoridae*. [W:] BUSZKO J., NOWACKI J., (red.): The *Lepidoptera* of Poland – A Distributional Checklist. Pol. Tow. Entomol., Poznań-Toruń: 38-42.
- TOLL S. 1952: Rodzina *Eupistidae* Polski. Mater. Fizjogr.Kraju. Kraków, **32**: 292 ss. + 38 tabl.